

სახალხო ფურცელი

სუკათეპიანი ჟამათება

გაჟითის № 788

დაგაბუნის № 141

კვირა, 5 თებერვალი 1917 წ.

კიჭაბ ნიშარაკი.

ვილაცეევი

ჩემო ძვირფასო! უკვდავ სიყვარულს
არ გიფიცებო—ეგებ ვიფიცრდეს?
და სიციხველე ჩემს გრძნობისა
შენ ამის გამო არად გარიორდეს?

ოჰ, რომ იცოდეთ, თუ ასეთს ფიცსა
რა თვლით უზურს სამარე ძველი,
მაშინ მიხედებო, ვით სდგავს ჩემს გულს
წინასწარ გრძნობის ნალღევი მწველი!

ვიცი, გაივლის ბევრი შვიი დღე,
გაივლიან ბევრნი მზიანი დღენი
და აცლებიან ერთი მეორეს
ჩვენი გზები და ცხოვრება ჩვენი.

მე ჩემთვის წავალ... და ისევ ისე
გავა ბევრი დრო, ბევრი დღეები,
და მე თანდათან შენს ძვირფასს სხეს
დამავიწყებენ ვილაკაები!

ვილაკაები... ვინ იქნებინა?
რა სახისანი?—არ ვიცნობ იმათ
და დრმა სიბუღევილს გულში ამ ეამად
ჩუმად ვატარებ მე იმათ მიმართ.

მაგრამ ისინი ცხოვრების გზაზე
მხიბლავ ღიმილით წინ შეხედებინ,
გამომიწვიდინ ხელს მეგობრულად
და თანამგზავრად გამიხლებინან.

და, რაკ ამ ეამად მიუფარს, მიმოინებს,
ჩემს სამლოცველოს ოცნებით შემეკულს,
ვილაკაები ფეხით გასთლენ,
ვილაკაები მოსწყვეტენ ჩემს გულს!..

დამავიწყდება შენი დიმილია,
გადახატული წარბები შენის
და შეიფიცებს სხეებს გული, სევდის
და კეჟანის ფარულად მწენი...

დადებმა წამი უკანასკნელი,—
მომიძლინს იგი მშვიდიობას სრულსა,—
მაშინ ეგება შენი დანახვა
მოულოდნელად მოსწყურდეს სულსა?

ეგება მაშინ წარსულისაკენ
გამოიყაროლო ხედვის ისარო,
რომ გაიფისსენო დავიწყებული
ახალგაზღობის ტკბილი სიზმარი.

მაგრამ ვერ შევსძლებ: მაშინაც კიდევ,
როგორც მალალი აღვის ხეები,
ჩემი მიშქალი თვალთა ხედვის წინ
გამწყურდებინ ვილაკაები...

ო ლ ი ა ი ა !

კელი რეულიდან

ოდეს სიკვდილი ამომხდის სულსა,
ოდეს დასცხრება ძეგრა გულსია,
შეუფრთღებში შავსა უფსკრულსა,
მოდო მითრედი! და სიბრალულით
გულს დამაყარე მიწის ნაფშეგნი,
რომ თან წაივლო, ნიზნად ტრფობისა
ეს თანაგრძნობა,—წუალობა შენი..

ღარია ახვლელიანისა.

ჩანგურს

ჩანგურთა, ჩემო ჩანგურთა,
სიმო მისის მთავრისა,
პანგო, შვის ჩქერზე ნაშობო
ფრთა ეტლუო ნიავ ქარისა,
ხან საიდუმლოდ მლოცველო,
ხან კი მოზარდე ბარისა,
კვლავ შენთან მიველ, შენი ვარ,
მონა შავ ფურთაო ჯარისა...

მიდღეინაცვლა სოველსა,
პირი მაროდა ლხენამა,

გზაშირია უწყალო
ხალხის ბორბოტმა ენამა,
იმედის ვარდი ცრემლებმა
დამიკნო ველარ ენამა,
სიკვდილის მივე ჩაკოცნა
დაპრილმა აღმაფრენამა...

სატრფოს თვალბში გველსა მცვრეტ,
შხამს: მაწედის მოძმე გულისა,
მოყვარე ფილი მალონებს,
მტერმა კი გამგულსა,
დავკარგე ლტოლვის მიხანი
და რწმენა სიყვარულისა,
ბალი ნარ-ეკოს ტუთა შექცა,
უღანბოთ ბაღჩა სულისა...

ისევე, შენ ჩემო ჩანგურთა,
ისევე შენ გენაცვალენი;
ქვეყანას ბრძოლას აფუტებ,
რისხვას არ დავემალენი,
მხოლოდ ამას გთხოვ, როს შენთან
მოვიდე განაწვალენი,
სხვის შეუშენველად მტირალსა
შემიშრე სველი თვალენი...

ცვარ-ნამი.

ქარი აზრებს,
ნისლენს ახვევს
აკაციებს.
გახმა ისლი
შავი ნისლი
სცრავს, აციებს.

შიშველ კორღებს
მწუბრი აკორღებს
უმღერს ქარი.
ზღვისფერ ქაღვლებს
ღრუბლებს ავლებს.
...კენის ქნარი.

მზე ჩაქვრა შორს!
მიწის ამბორს
ფერ ახერხებს.
ქარი გმინავს!
თოვს და ჰყინავს...
სცივათ ვერხვებს...

ს. წაიელი.

შენხვდენე გაიყარენე

მოთხრობა გ. რეიმონდისა.

(შემდეგი *)

წვიმას იღებდა, მაგრამ ნისლი ფურო და უფრო წვიმობდა
ძირს, ველს შავ სულარს აფარებდა, ზღვად, მშობრავ, ყაზრალ
ზღვად აქცევდა, მდებეებით აზოიად ქულაში ჰხვევდა ცხვირის
ქვან მიმავალთ, ან და იშლიდა, ნაქუცებოდა, იფლითებოდა
გამჭვირვალე ფენებად წვებოდა ერთი-მეორეზე და ყინვან სუსს
აღამიანს ძვალ-რბილიშე უტარებდა, ანტონს ტყისთვის თვალი ვე
ღარ მოეშორებინა. გზა ველის კალთაზე ეშვებოდა, შუაზე სჭირდ
და ისე ზეითი აიოიდა, საღლაქ ტუეში იყარებოდა. მოქანცული

*) იხ. სუბაფთვანი ღამათება № 139.

ამ მას სულიერი სიმშვიდე დაჰრუნა. კუბოს აღარა სწევდა. მტკიცე მოსდევდა და ფეხი დამშვიდებული გრძობდა თავს. ეს მიხიბდა პირველად უხან და დინახა—მაკული ხალხი მას მისი სტრუბოდა. თავიდანვე უფოლოფაღებდნენ—ელა ამს კარგად მიხიბდა. განსვენებულის ქმარმა შევობრულად გაუყარა მას მკლავს მიხიბდა. განსვენებულის მიხიბდა მეორედ უხან. ისე მოეჩვენა, რომ ანტონმა უნებლად მიხიბდა მეორედ უხან. ისე მოეჩვენა, რომ დამცინავმა ღამმა გადააქროლა ხალხს სახეზე. რაღაც გრძობამ, სიმშვიდისა, მორჩილებისა მიიქცა იგი. ფრთხილად, ნაზი ბოლოთი განსთავისუფლდა მკლავი და მოსცილდა. ჰგონებდა, რომ ნება არა ჰქონდა ამ უხედური ამდინანს გვერდით ევლო, არ იყო ღირსი იმის მეგობრობისა.

— არ ვარ, არ ვარ!—მტკიცედ სთქვა კიდევ თავის გულში და იგრძნო რაღაცა სიცალიერე, არარაობა მთელი მივიგრებისა და თითქოს საყვედური თავის თავისადმი. ვლარადფრისა ჰედავდა, რაც დაკლწინ ელო: მარტოობას და მომავალ ცხოვრების უმინზობას მისთვის თვალს მოეჭრა მოულოდნელი ბრკალით. საყვარელ ქალის სტეფლიმა ადფორიაჲ, დაუკრავა სიმშვიდე და გულგრილობა, რომელშიაც ის ჩაყრუებულად ეგულყო, თითქოს გაყრუებულიყო, პირი უნაწილად წყურთისათვის, რომელიც ის იყო მოუშუდელიყო. გრძობდა ელო, რომ თავისუფალიყოფის დაკარგულ თავსდაფრის ველარ დატყუებულყოდა, თავს ველარ შეფარებდა, რადგან მის წინ მუდამ

აღიპრთებოდა ამ მიცვალებულის სახე, თვის მეგობრის ოხვრა და კენჭისა აღიპრადრის დაეიწყებოდა. იცოდა თავისი თავი და სასოწარხვეილი ჰქურბოდა: „რა გუნა, რა გუნა დაეადგე!“ და უფრო მშვიდდებდა გრძობას, მარტოობას, უთავსაფრობას.

უკვე ტყე-ტყე მიიღიდნენ. მოგანებთა არიღიდნენ გარს შემოხვედრდნენ, გრძობითი შეიბოკათ, დაფთოთ სული მისი.

ის ეს ტყე, ეს ტყე! ყოველი ბილიც მას წინასულ ზედნიერების წუთების გრძობდა მათ სიყვარულის სიმღერას რაღაცა ღვთაურ პანგემაზე ჩაქსოვიდა.

— კიდევ შეხედდითო ერთმანეთს, კიდევ, ამ ტყეში, აქ სად-მე, ამ უსწამაზარ ხეზე ჰქვეს—უთარო ერთხელ მან ნეტარისთვის ერთ წყნარ დას, და ავარ, შეხედნენ, შეხედნენ! განსვენებულმა პირობა შეიპარულა...

—... ბრტყენდემ...—გამომავდა გალობა. ტყე შრიალეზდა, დანადგობინებულყო; ბავისი შემოსილა მუხებით თავს იხრიდნენ, ვით მოხეტყებულნი, ნელი, მამიდ, ავტონამტურად. ყვეთილი არცყვისი ფოთლებსა თითოდა, ირბოდა: ტყის მშლავი, რიბანნი სიმღერა ხალხსა გალობას უფრთედებოდა. მალე სავალობელ მალად ტოტებს ნეტყებულად ვით დაბნულ სიმებს, ჰქენსდა სინებულყო, მრავალ გამოძახილად ეფრთხილდა ირგვლე და ყველფერი ირბოდა, თითოდა; ფრანგული შეშინებული ფრინებოდნენ ტოტებიდან; ყველას თვის გული ჩაელსა იმ სავალობელყო, თითქოს სწულდებოდა მიწას ყველა და დღის განუჭკირებლობასა და სვედის მოარეგნო იკარგებოდა. მხოლოდ ერთი—მოსხმის, მიცვალებული იწვა მშვილად, წყნარად, გულ-გრლად, მისკურავდა მარადისობასა და სიმშვიდეს რომელსაც გამოუყნობ ტალღათა ჰქერა თუ არღვევდა. გალობის ხმამ მოიქცა ანტონი, გამოაფრინა, შეიერო სტეფლი, მადლეო, წარმოიღინა; უფრო მამიდ, აუტანელი, უზომო შეიქმნა. ნათლად, გარკვევით წარმოუღვა თვალწინ სიცოცხლის არარა, სულეღური კომედია.

— რა არარაობაა, რა არარაობა! ივიორებდა ის და მას სულს კვალს აჩნევდა სედა მსოფლიოსი, მიელ მომაკვდავ მსოფლიოსი, მიელ კოტობრობისა, რომელსაც მიხანი, არ უხნდა, რომლისთვის ხელოინდელი დღე არ არსებობდა.

იგი თითქოს თავის თავში ჰკრძობდა მთელი ჰვენიერობის სიცოცხლეს, ჰკრძობდა მთელი მსოფლიოს მისწრაფებას, ტანჯვას გულის ვითქვას, ჰკრძობდა სავრითი სიცოცხლის მაჯისკვმას. ვერც კი გავიგო, როგორ მივიღინენ დანიშნულ აღავას. კუბო ეღესიანი მიდასვენეს, ნაძვის ხეებით რომ მოერთითი. შავი საღარმარმიზით ჩამოფარებულ ფხვრებიდან სინებულ შეშინდიოდა. ასობით მოიღლილ სანთელი, გალობა, ორღანოს ომბინი, ცივ ტრუნტელის მომგვერელი ხმა, ტამარის გოტიურ ხუროთმოძღვრების სისადმი ეკლესიაში მუფთა უძრავობა, ყველაფერი ეს საშინელ სულისკვეთებას ჰქენდა საშინელ სვედის ტალღებს ავორებდა. ანტონი ეღრმილიან გამოხედა, რომ ჰატარა დამშვიდებულყო, მოესვენა. იქვე, უხალხოს რაღაც კაბალონი იყო. შევიდა იქ, შევიდა, რომ წერილი წაეკითხა, ის წერილი, ჯამში რომ ეცხებს ჯკიდებდა გაშენულბელს. წინ არავ, დაუღებ, დალია, კიდევ დალია არავ, დალია იმდენი, რომ თავი დამოდა და რაც ამის ძალა იგრძნო, წერილის კითხვის მიჰყო ხელი.

შვილობით. ვიცი, რომ ადარასდროს, აღარასდროს გნახავ, ვიცი, რომ ეს დღე, დღევანდელი დღე, ჩემი უჯანსაღი დღეა და ძალი, რომელსაც მე ეტლა მივიქციე, სამარადემო. გვედებით. აღარ მაქვს ძალა ვისარგებლო ბედნიერებით, აღარ მაქვს ძალა ამ მამიდ ტვირთის სახილად. კმარა სიცურე, მოტყუება, კმარა ტანჯვა, წამება, კმარა სიცოცხლე... ის მწყურის მყუდროება, მოსვენება, ისე მწყურის სიმშვიდე, თავისუფლად ამოსუნთქვა, რომ სიცოცხლეს ეყალბები, ვვედები. მაყვარბარ, მაყვარბარ შენ იხე, როგორც მიყვარდი ყოველთვის, მაგრამ ვგრძნობ, რომ შენთანაც არ ვიქნებოდ ბედნიერი. ვერა, ველარ მოვატყულებ, კმარა ცვირობა, არ მსურს, არ მინდა, მაქვს, მეზარალება ჩემი თავი. თავ-და-წყება, არ

ვ უ ა რ ო .

პირველი კონცხი.

თავდავიწყება, რადაც არ უნდა დამიჯდეს ეს! მე ძალი, ღონე შე-
მწიგნა, მაგრამ ამისთანა ტანჯვისთვის კი არა! ამისთანა წამების-
თვის კი არა! მიყვარხარ, მცურხარ, ერთად ერთი აღმინათ, რო-
მელსაც ცხოვრების გზაზე შეგეყარე. გახსოვდეს ბავშვი, ბავშვი...
ორი წლის ტანჯვა არა კმაროდა, რომ ღმერთს მოეხედინა და შენი
სიყვარული ჩემი გულადან ამოეგლეჯა. შერე ვი თუ ჩვენი ბრალია,
ვაი თუ ჩვენ ჩვენის ხელთ სამარე გავუთხარეთ ჩვენს ბედნიერებას?..
შერე თუ, მიუხედავად შთელს ქვეყნიერობისა, უფლება გვქონდა
ერთმანეთი გვეყარებოდა და ვყოფილიყავით ბედნიერი?.. რატომ,
რატომ არ უნდა გამოგყოლოდი, რატომ არ უნდა მყვარებოდი? რა-

ტომ, რისთვის არ შეგეძლო უშენოდ სიცოცხლე? ნუ დამივიწყებ
შენთან წაიყვანე ბავშვი. მეშინიან, ძლიერ მეშინიან ამ დამის, მე-
ნიან... ეტყობა თქვენ აველანი უფრო ძლიერ მყვარებისათ, ვიდ-
ნს არაობა, რომელშიაც ეხლა ჩავიყურებულავებ, ეხლა, ამ საათ-
კმარა სიცრუე

უკანასკნელ სულის ამოხდამდე
შენი ელენე.

(შემდეგი იქნება).

სანგანიძე.